

WCG OP KOERS

Inleiding

Naar aanleiding van de bewogen jaarvergadering van het WCG op 13 mei 2013 hebben Feike van Kammen en Eisse Kruidhof zich als betrokken leden van het WCG opgeworpen om het demissionaire bestuur en leden te adviseren over een aantal meer- en minder strategische onderwerpen, onderwerpen die mede een rol hebben gespeeld in het functioneren van het voormalige bestuur. Daarnaast zijn er een aantal onderwerpen die dienen te worden recht gezet.

Om het advies vorm te kunnen geven zijn een tiental interviews gehouden met bekende WCG-ers/booteigenaren, waarbij rekening is gehouden met een spreiding over de kanaalvakken om derhalve rekening te kunnen houden met specifieke plaatsgebonden zaken.

Tijdens de interviews bleek er een grote betrokkenheid bij bewoners met een vaste ligplaats over inhoudelijke zaken. In onze optiek zijn deze de kern van de achterban van het WCG. In de Noorderhaven is de verscheidenheid van bewoners groter en liggen de belangen anders.

We zochten in onze interviews t.b.v. ons advies antwoorden op onder meer de volgende vragen:

- *Wat zijn de belangen en uitgangspunten waar het WCG voor opkomt;*
- *Welke werkwijze van het WCG is wenselijk;*
- *Welke relatie is gewenst met de gemeente;*
- *Wat is de strategie voor de komende tijd.*

De notitie is, vóór behandeling in de bijeenkomst van 2 september 2013, voorgelegd aan een viertal betrokken woonbootbewoners, een klankbordgroep, die allen beschikten over veel historische kennis van het WCG, te weten: Dirk van Driel, Klaas Koetje, Manfred Magin en Ecco van Oosterhout. Het is jammer dat Klaas Koetje om voor hem moverende redenen bij de eerste bijeenkomst is gaan afhaken.

Mede n.a.v. enige opbouwende opmerkingen in de genoemde bijeenkomst is de notitie opnieuw besproken met de drie leden van de klankbordgroep en dientengevolge aangepast en aangevuld met onderdelen uit een concept van Dirk en Manfred, waardoor de notitie aan duidelijkheid heeft gewonnen.

Groningen, 17 september 2013

Eisse Kruidhof
Feike van Kammen

1. Het Woonschepen Comité Groningen

Het Woonschepen Comité Groningen (WCG) behartigt sinds 30 jaar de belangen van alle woonbootbewoners in de stad Groningen, alsmede van degenen die staan ingeschreven op de wachtlijst voor een ligplaats. Zij fungeert daarbij als een soort wijkraad voor deze doelgroep.

Iedere woonbootbewoner (of wachtende op een ligplaats) kan zijn stem laten gelden in de Algemene Ledenvergadering. Iedere woonbootbewoner (of wachtende op een ligplaats) kan zich kandideren voor het bestuur van het WCG, dat in een jaarlijkse ALV wordt gekozen. Eén en ander is statutair vastgelegd. De Woonschepenhaven kent een eigen onafhankelijke bewonersorganisatie en werkt waar nodig samen met het WCG.

Het WCG overlegt met de gemeente op ambtelijk en bestuurlijk niveau over alle zaken die het wonen op het water betreffen. De bij het WCG aanwezige (dossier)kennis kan van groot belang zijn bij gemeentelijke beleidsvorming, maar het WCG kiest er voor zelf geen beleid te maken en niet langer te participeren in gemeentelijke projectgroepen ten behoeve van beleidsontwikkeling. Het WCG geeft gevraagd en ongevraagd (deel)advies maar beoordeelt geheel vrij en ongebonden de gemeentelijke eindresultaten.

Ergo het WCG is een overkoepelend adviesorgaan met een inhoudelijke focus op vaste ligplaatsen en belangenbehartiger woonschepeneigenaars/-bewoners. Ze houdt zich bezig met hoofdzaken en minder met details. In de taakstelling ligt geen ombudsfunctie. Dat laat onverlet dat bewoners op de maandagvergadering hun zaken moeten kunnen neerleggen. Afhankelijk van de vraagstelling of het probleem kan het bestuur besluiten een zaak aan te pakken. Maar feit is ook dat het bestuur geen juridisch instituut is die zich fulltime kan inzetten voor individuele zaken, kortom: maatwerk volgens een vooraf bedacht raamwerk.

2. De belangrijkste uitgangspunten voor de komende bestuurstermijn

Wat zijn de precieze standpunten en uitgangspunten van het WCG. We stellen vast dat hierover de afgelopen tijd intern te weinig is gecommuniceerd. Hierdoor ontstaat onduidelijkheid over het mandaat van het bestuur. Iedereen heeft namelijk een ander beeld wat het bestuur zou moeten nastreven. Wat logischerwijs tot 'gedoe' leidt. Dit laat onverlet dat de stand- en uitgangspunten van het WCG wel helder dienen te zijn. Het WCG dient zich daarbij te richten op hoofdlijnen, die per kanaalvak verdere invulling kunnen krijgen. Onderstaand een opsomming.

Gelijke behandeling van bootbewoners en walbewoners

Bootbewoners dienen met alle Stadgers vergelijkbare gemeentelijke belastingen te betalen. Uitgangspunt voor het WCG is dat de belastingdruk maximaal dezelfde blijft als op de wal; RZB= OZB! De waarde van het schip en gemeentelijke belastingdruk mogen geen afwijkende ontwikkeling hebben met waarderingen en heffingen aan de op de wal wonende burgers. Ergo (her) invoering van liggeld voor bestaande ligplaatsen is onbespreekbaar.

De overdraagbaarheid van een ligplaatsvergunning

De overdraagbaarheid van een ligplaatsvergunning bij verkoop van een woonschip met een vaste ligplaats is een gegeven waarover geen discussie mogelijk is.

Een ligplaats is niet enkel de plaats waar een woonschip kan worden afgemeerd maar is ook de plek waarmee de bewoners sociaal en/of economisch verbonden zijn. Indien een vaste ligplaats moet wijken voor een hoger gemeentelijk belang dient de gemeente in eerste instantie een gelijkwaardige vervangende ligplaats aan te bieden.

Vaste ligplaatsen kunnen niet zonder het op die plaats geregistreerde schip verhandeld worden. Elke Stadger kan maximaal één ligplaatsvergunning op zijn of haar naam geregistreerd hebben.

Ligplaatsen en uitbreiding van ligplaatsen

Het WCG wenst handhaving van het vastgestelde aantal ligplaatsen zoals is vastgesteld door de gemeenteraad. Netto dient dit aantal op peil te blijven: worden er ligplaatsen opgeheven, dan dienen er

elders binnen de gemeente daarvoor ligplaatsen gerealiseerd te worden. Deze afspraak heeft een lange historie, sterker nog, er is altijd sprake geweest van een streven naar uitbreiding. Uitbreiding van het aantal vaste ligplaatsen is wenselijk gezien de huidige schaarste aan ligplaatsen en de lange wachtlijst hiervoor. Belangrijk is dus dat de gemeente nieuwe ligplaatsen ontwikkelt. De vraag is of het oude systeem van de wachtlijsten nog van deze tijd is; de voorwaarden waaronder nieuwe ligplaatsen worden uitgegeven zijn voor discussie vatbaar. Het WCG ondersteunt en werkt waar mogelijk actief mee aan de realisatie van nieuwe locaties op het water. Mogelijkheden zijn er ons inziens voldoende (Reitdiep (beperkt)/Meerstad/Suikerterrein). Wachtlijst systematiek opnieuw beoordelen.

Kosten nieuwe ligplaatsen

Wij vroegen in één van de eerder genoemde uitgangspunten om een gelijke behandeling met de walbewoners. Dat betekent ook dat wij ons moeten realiseren in een marktdynamiek te leven die vergelijkbaar zou kunnen zijn met het uitgeven van bouwgrond waarbij de prijs afhankelijk is van de gedane investeringen en locatie. Het fenomeen dat mensen een ligplaats gratis verkrijgen van de gemeente is niet meer van deze tijd. In de tijd dat een ligplaats nauwelijks een economische waarde vertegenwoordigde, was dit systeem passend. Inmiddels vertegenwoordigen ligplaatsen een economische waarde die loopt van enkele tienduizenden tot vele tientallen duizenden euro's, een gegeven dat ook bekend is bij de gemeente en burgers van deze stad. Het oude systeem werkt naar onze mening verlamdend op nieuwe ontwikkelingen. Het advies aan de gemeente zou moeten zijn dat naast verkoop ook de mogelijkheden voor huurkoop of huur moeten worden onderzocht en ontwikkeld, indien de koper over onvoldoende middelen beschikt.

Walgebruik

Bestaande overeenkomst voor walgebruik (bv. Reitdiepvak) is uitstekend. Deze overeenkomst vraagt aandacht per kanaalvak en is op andere plekken niet altijd of moeilijk uitvoerbaar. Hier moet de gemeente in overleg met de bewoners van de verschillende kanaalvakken maatwerk bieden. De walkanten behoeven niet in eigendom te worden overgedragen aan de woonschipbewoners omdat het huidige systeem goed functioneert.

Beeldkwaliteit op het water is in het belang van de woonvorm

Gemeente wil het beeld in het geval van de woonschepen in de (binnen) stad graag verbeterd zien. Dit gaat zowel om kwaliteit van uiterlijk als de staat van onderhoud. Probleem is overigens wel dat beeldkwaliteit een subjectief begrip is; wat de één schilderachtig vindt is voor de ander rommelig en misschien heeft het dan de voorkeur om prioriteit te geven aan de staat van onderhoud van sommige schepen. Verloedering in de verhuur vraagt meer aandacht van de gemeente en effectief zou in sommige gevallen de inzet van een maatschappelijk werker kunnen zijn. Wel kan de gemeente bepaalde uitgangspunten hanteren bij de uitgifte van nieuwe ligplaatsen. De mogelijkheden van de gemeente zijn ten aanzien van de beeldkwaliteit beperkt (geen bouwvoorschriften voor woonboten tengevolge van hun diversiteit). Wel zijn er beperkte mogelijkheden in relatie tot de omgeving.

Noorderhaven, de vrijhaven

De Noorderhaven is uitsluitend bestemd voor bewoonde schepen volgens het vrijhavenprincipe dat een ander regime kent dan bij de vaste ligplaatsen; er bestaan geen vaste (overdraagbare) ligplaatsen. De vrijhavenfunctie gaat alle (toekomstige) bootbewoners aan. Het is jammer dat de wensen en belangen niet homogeen zijn en op onderdelen sterk uiteen lopen.

De vraag die opkomt is of de vrijhaven nog functioneert volgens de oude historische principes. Reorganisatie van de Noorderhaven kan uitsluitend plaats vinden op basis van de medewerking van de huidige bewoners. Te overwegen valt of niet een nieuwe vrijhaven volgens de oude principes moet worden ontwikkeld op een andere locatie als bijvoorbeeld Scandinavische havens of Suikerlocatie. De Noorderhaven heeft een eigen werkgroep die haar belangen behartigt onder de vlag van het WCG. In dat geval dienen zij de uitgangspunten van het WCG te respecteren.

Woonschepenhaven

De woonschepenhaven kent een eigen vereniging die in de meeste gevallen zelfstandig functioneert. Met de vereniging van de Woonschepenhaven zal afgestemd moeten worden of en hoe het WCG hiermee dient om te gaan. In elk geval bestaat er een vorm van samenwerking en collegiaal overleg. Daarnaast varen zij mee onder de vlag van het WCG. Belangrijk is ook hier dat de uitgangspunten van elkaar worden gerespecteerd.

Functioneren en structuur WCG

Met een paar kleine aanpassingen is het mogelijk om de momenteel te grote 'workload' van het bestuur te verbeteren. Ook de verwachtingen van de achterban ten aanzien van het bestuur zijn op dit moment niet realistisch. Op een paar punten kan de structuur van het WCG verbeterd worden.

Onderscheid dient te worden gemaakt tussen hoofd- en bijzaken. Het WCG komt niet op voor individuele gevallen, tenzij het gaat om een principekwesties die veel meer woonschipbewoners raakt.

Wat opvalt is dat er veel kennis zit bij een beperkt aantal personen die al jaren (decennia) bezig zijn om het wonen op water in Groningen mede vorm te geven. Dit is uiterst waardevol, maar ook kwetsbaar. We adviseren dus om intern meer aandacht besteden aan de overdracht van kennis (historische context van beleid, juridische kennis, uitgangspunten, etc.).

Daarnaast is het wellicht zinvol om de huidige statuten inhoudelijk te beoordelen en aanpassen aan de huidige wensen van deze tijd.

Omgangsvormen binnen het WCG

Wij, en velen met ons, hebben geconstateerd dat de omgangsvormen binnen het WCG veel te hard zijn. Dit is onnodig en niet productief. De omgang van leden onderling en richting het bestuur kan en moet een stuk respectvoller zijn. Het bestuur en alle andere actieve leden binnen het WCG steken er veel tijd in en die vrijwilligers verdienen respect, ongeacht hoe men er inhoudelijk over denkt.

Ook is het belangrijk, dat het bestuur inspanningen doet om de communicatie met achterban via de website te optimaliseren. Gezien tijdsbeslag adviseren wij de inhuur van iemand om de website up to date te houden (bijv. student of stagiaire).

De relatie met de gemeente

De gemeente is en blijft onze belangrijkste gesprekspartner. De relatie met ambtenaren, wethouders en gemeenteraad moet dus optimaal onderhouden worden. We hebben elkaar nodig. Het opbouwen van goodwill is belangrijk. Als belangenorganisatie zul je steeds opnieuw je verhaal moeten uitdragen, tegen nieuwe gemeenteraadsleden, nieuwe projectleiders enzovoort. Dit is het lot van elke belangenorganisatie en mag dus niet tot frustratie leiden (wat soms gebeurt), het hoort er bij. Een aantal aandachtspunten:

- We constateren dat de gemeente veelal de historie vergeet. Die herhaling van zetten is onnodig. Gemaakte afspraken overeind houden; herhalen, uitdragen, herbevestigen,
- Een zakelijke relatie, niet naïef, niet achterdochtig. Je mag van ambtenaren als gesprekspartner eisen dat ze kennis van zaken hebben. Ambtenaren niet schofferen,
- Weet wanneer je met wie moet praten. Als je ambtelijk niet verder komt, dan is wellicht het moment gekomen om de bestuurlijke (wethouder) of politieke (gemeenteraad) route te kiezen.
- Organiseer na de verkiezingen voor de gemeenteraad (+ betrokken ambtenaren) een vaarrondje,
- Hanteer een brede blik; een volwassen belangenorganisatie moet zich ook kunnen verplaatsen in de belangen van alle burgers van deze stad,
- Wees alert; weet wat er speelt; snel reageren indien nodig,

Handhaving door de gemeente.

Handhaving is bij de gemeente Groningen een chronisch probleem. Ze komen met regels/overeenkomsten en handhaving vindt niet plaats. Voorbeelden zijn in grote getale aan te geven. De bootjesmelkerij in de Diepenring leidt tot een bende op het water. Handhaving vwb uitgifte van één vergunning per persoon is hier zeer gewenst zodat ook een einde wordt gemaakt aan de kamerverhuur. Wil de gemeente haar doelen bereiken dan zal zij moeten beseffen dat dit slechts haalbaar is wanneer uitvoering wordt gegeven aan een straffe handhaving.

3. Uitgangspunten voor de langere termijn

Binnen de hierboven genoemde onderwerpen zijn er wellicht bijzjn die passen binnen de langere termijn. Denk daarbij aan de tijd die benodigd is om veranderingen aan te brengen. Het is aan het nieuwe bestuur om hieraan aandacht te schenken en prioriteiten te stellen. Een aantal onderwerpen zijn hieraan toe te voegen:

Beoordeling van de bestaande regelgeving op doelmatigheid.

Herziening van regelgeving indien nodig.

Er is mogelijk sprake van contraproductieve regelgeving. Te denken valt aan de authenticiteit bij vervanging van woonboten en de verplichte afstand tussen woonboten.

Tijdelijke ligplaatsen

Dit voor (varende) woonschepen op locaties waar dat nautisch niet bezwaarlijk is. Hierbij is het van belang dat de voorwaarden duidelijk zijn en de tarifiering redelijk is. De gemeente voert op dit punt momenteel een vriendelijk beleid.

Landelijke ontwikkelingen

Een groot aantal zaken zijn voor de meeste woonbootbewoners goed geregeld door de gemeente, mede ook door de inspanningen van bestuur en overige betrokkenen in het verleden. Er komen ook landelijke richtlijnen, ed. Het is van belang hier tijdig van op de hoogte te zijn en eventueel hierin een standpunt te bepalen en actie te ondernemen.

4. Tot slot, hoe verder

Van belang is dat het WCG op korte termijn (oktober as.) een goed en daadkrachtig (tijdelijk) bestuur (soort zakenkabinet) krijgt om orde op zaken te stellen en die in staat is om strategisch om te kunnen gaan met genoemde onderwerpen en prioriteiten wil stellen. Nagedacht zal moeten worden over de vorm en de grootte van het bestuur; dit teneinde de efficiency te vergroten en te voorkomen dat het bestuur wordt opgezadeld met een te grote werkdruk. De functie mag niet meer kosten dan een paar uur per week. Dat betekent ook dat het bestuur zich niet mag laten opzadelen met allerlei individuele zaken. Om hieraan mede vorm te geven is het wellicht gewenst om voor doel-/deelonderwerpen zich te laten bijstaan door een werkgroep. Het is de vraag bij thema-avonden of het bestuur dit zelf moet doen. Ook een mogelijkheid is om bij zaken zoals onderhandelingen een vrijwilliger buiten het bestuur met kennis van zaken te betrekken als onderhandelaar in dit soort ingewikkelde processen. Van een aantal leden hebben wij al begrepen mee te willen werken (op onderdelen) aan de toekomst en deze zouden hiervoor kunnen worden benaderd. Kortom er zijn mogelijkheden voldoende om de werkdruk tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen, maar dan moeten wel de juiste keuzes worden gemaakt, nu binnenkort door de leden en straks door het nieuwe bestuur.